

RACHMANINOFF SPEELT.

Zijn piano-avond in Amsterdam.

Amsterdam, 28 Maart 1939.

Wat het spel van Serge **Rachmaninoff** zoo'n bijzondere bekoring verleent, is de intelligentie, welke over alles heerscht en het zwaarste programma licht maakt. Het enthousiasme van een concertgebouw, stampvol met Kunstkring-leden — een dankbaar publiek — wordt niet op de eerste plaats zoo hoog opgevoerd door de bewondering voor den virtuoso, die **Rachmaninoff** dan toch op de tweede plaats in hooge mate is, maar vooral omdat hij van de werken die hij speelt die zeldzame interpretatie geeft, waardoor bekende muziek plotseling een nieuwe wereld blijkt te openbaren. Men zag daarvan wel ooit een sluier even opgelicht, maar nog nooit onderging men de bekoring daarvan zoo volmaakt als **Rachmaninoff** deze plotseling weet te geven.

Bach's Italiaansch concert hoort men alleen onder zijn handen zoo luchtig en speelsch en tevens in die merkwaardige opvatting, die men van **Rachmaninoff** accepteert, omdat hij met alle bescheidenheid den Steinwayvleugel geeft wat hem toekomt en daarbij de zaken zoo in evenwicht houdt, dat ook Bach niets te kort komt en de virtuoze vertolker nog even zijn stem kan laten hooren. Nergens komt zijn toon boven een ingehouden forto uit en men behoeft zich over zijn dynamische schakeeringen daarbeneden geen zorgen te maken. Bij Bach, die als eerste op zijn programma voorkwam, is **Rachmaninoff** met dit alles zeer bescheiden.

Groter worden zijn klankexpansies in Beethoven's sonate opus 111, maar ook hier heerscht het intellect oppermachtig over alles; daar waar de componist *appassionato* voorschrijft voelt men deze beheersching het sterkst. Het is **Rachmaninoff** op de eerste plaats te doen deze sonate doordacht op te bouwen en er het typisch majestueuze karakter van te demonstreeren. Dezelfde doorzichtigheid, thans nog aperter door de eenvoudiger structuur, brengt de volle zaal in verrukking na Schubert's Impromptu in as kl. t. en het Rondo in D gr. t. De zaal is muisstil als de eerste noot klinkt en tusschen de deelen van een werk waar **Rachmaninoff** een kleine pauze maakt, hoort men hoe de spanning even gebroken wordt door een licht geschuifel van menschen, die, meegesleurd door dit machtig spel, in hun houding ongemerkt verstijfd. Voor de pauze klatert een geweldig applaus, dat echter later nog grootere proporties zou aannemen.

Na een tweetal eigen composities speelt **Rachmaninoff** Chopin: vier etudes (opus 25), waarbij zijn spel in sonoriteit schijnt te groeien. En tenslotte hebben twee virtuozen elkander gevonden: Liszt en **Rachmaninoff**. De drie etudes in des gr. t., Walderrauschen en Gnomomentanz, zijn immers virtuozenstukken. Maar **Rachmaninoff** heeft ze in zijn machtigen greep en heft ze zoo hoog op, dat wij allen erkennen, dat ook Liszt groot was in zijn ontroeringen.

Na dit zware program was het publiek niet tevreden voor er een drietal toegiften volgden.

Wdt.

RACHMANINOFF PLAYS.

His piano evening in Amsterdam.

Amsterdam, March 28, 1939. What lends Serge Rachmaninoff's playing such a special charm is the intelligence that reigns over everything and makes even the heaviest program feel light. The enthusiasm of a concert hall, packed with members of the Art Circle and a grateful audience, is not primarily heightened by admiration for the virtuoso—which Rachmaninoff is, in any case, to a high degree in the second instance— but above all because he gives that rare interpretation of the works he plays, whereby familiar music suddenly appears to reveal a new world. One has indeed seen a veil of this lifted briefly before, but never has one experienced its charm so perfectly as Rachmaninoff suddenly manages to convey. Bach's Italian Concerto is heard only under his hands so airy and playful, and at the same time in that remarkable interpretation which one accepts from Rachmaninoff, because he gives the Steinway grand piano what is due to it with all modesty and keeps matters in such balance that Bach, too, lacks nothing and the virtuoso interpreter can let his voice be heard for a moment. Nowhere does his tone rise above a restrained forte, and one need not worry about his dynamic nuances below that. With Bach, who appeared first on his program, Rachmaninoff is very modest in all his sonic expansions become grander in Beethoven's sonata opus 111, but here too the intellect reigns supreme over everything; where the composer prescribes *appassionato*, one feels this restraint most strongly. Rachmaninoff's primary concern is to construct this sonata thoughtfully and to demonstrate its typically majestic character. The same transparency, now even more evident due to the simpler structure, enraptures the packed hall after Schubert's *Impromptu* in A-flat minor and the *Rondo* in D major. The hall is dead silent when the first note sounds, and between the movements of a work where Rachmaninoff pauses briefly, one hears the tension briefly broken by a slight shuffling of people who, swept along by this powerful performance, imperceptibly stiffened in their posture. Before the intermission, tremendous applause thunders, which, however, would later assume even greater proportions. After two compositions of his own, Rachmaninoff plays Chopin: four etudes (opus 25), in which his playing seems to grow in sonority. And finally, two virtuosos have found each other: Liszt and Rachmaninoff. The three etudes in major key, *Walderrauschen* and *Gnomenreigen*, are, after all, virtuoso pieces. But Rachmaninoff holds them in his mighty grip and lifts them so high that we all acknowledge that Liszt, too, was great in his emotions. After this demanding program, the audience was not satisfied until three encores followed. Wdt.

[Translation: Google]